

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. KOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona. Félfévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

A háború és az emberek.

Hogy a háború valami rémületes, valami iszonyatos dolog, azt mindenki tudja. Hogy ezer meg ezer ember életét követeli áldozatul egy hadjárat, hogy nem egy embert tesz munkaképtelenné s azt a területet, melyen végig viharzik, valósággal keresztül sópári, azt tudtuk már régen. Azonban ez közvetlenebb hatása a háborúnak, mely harcban küldött fiainkat, testvéreinket érheti, vagy az ellenség megszállta helyeket sújtja. De mi a háború átalakító hatása itthon, azokra nézve, akik nemüknél fogva, vagy öreg avagy ifjú koruk miatt csak azon kötelességeket vállalhatják, melyeket azokra ró a hadiállapot, kik távol maradnak a csaták zajától? Az ágyúk dübörgése, a fegyverek ropogása, mire az ország belsejébe ér, elhalkul, rémséges voltát elveszti, csendes kérés szavá válik: „Tegyetek meg mindent ti is, mit csak képesek vagytok!”

Es az emberek, akik békében lelkük legfelsőbb rétegeként az önzést hordozták, kik mindent öncél szempontjából néztek, most le tudják, le akarják küzdeni ezt az érzést. Megtánijárják őket a háború. Igen, jól esett békében kényelmesen végignyulni a szélesben repülő gyorsvonatok bárszonykanapéján és szenderegve várni azt a percet, mikor az érkezés helyére robog be a vonat. Egy-két rövid óra és az ember Budapesten, Fiumében, vagy Wienben Berlinben, termelt. Ma már szinte elfelejtettük ezt az időt. Hozzászoktunk ahhoz, hogy lassan kuszó postavonat folyóságán húzódjunk meg szorongva, hogy esetleg álldogálva töltsünk napokat, éjjeleket így. Megtanultunk lemondani. Le tudunk és le akarunk mondani tehát kényelmünkről, mert mindannyian tudatában vagyunk annak, hogy a vasutvonalak más fontosabb szerepet töltenek most be, semhogy a mi kicsinyes céljaink szolgálatába szegődhetnének.

Megérkeztek az első sebesült

szállítmányok; elosigázva, sebekkel kerültek vissza, akik azért állottak ki az ellenség golyózáporába, hogy feltartóztassák, nehogy azok kerüljenek a kezükbe, akik itthonmaradtak, akik gyöngéek.

Vajjon volt-e ember, aki nem érezte, hogy ezeknek a poros, piszkos, nélkülözésektől elgyötört embereknek hálával tartozik? Es az arisztokrata grófnő, aki békében talán bizonyos fölényvel kezelte volna ezeket az embereket, ellelejtette a rangját és az egyszerű paraszt katonát éppen olyan odaadóan, gyöngéden, szeretettel ápolta a vöröskeresztes kórházban, mint esetleg sebesülten hazakerült férjét vagy fiát.

A háború demokratákká változtatja az embereket.

Es — és ki tudná elősorolni a sok-sok változást, mit előidézett?

Aki figyelte a gyermek s a serdülő korban levő leányok hajlamait, az észrevehette, hogy valami kimondhatatlan antipátia, szinte már gyűlöletet éreznek a kötés iránt.

Es most mi történt? Az idő csikorgóra fordult, a katonák didergett a lövésszórokban. Megjelent a hadvezetőség felszólítása a nonleányokhoz, kössenek hősapkát, lélekmelegítőt, ujjast stb. Egy-két keresetlen szó az egész felhívás és — de ugyan melyik leány nem kötött Magyarországon hősapkát? . . .

Nagy tanító-mester és szigorú tanító-mester a háború és lehetetlen egész életünk meg nem jegyezni, amit egyszer tudtunkra adott.

Előfizetőinkhez.

Felkérjük lapunk tisztelt előfizetőit, hogy a december hó végén lejárt előfizetési díjat lehetőleg postafordultával küldjék be, nehogy a lap további szétküldésében akadály legyen.

A kedves pékek.

Felemelték a zsemlye árát.

A múltkoriban írtuk le a hasábkövek az újhelyi zsemlyét, amelynél silányabb és szomorubb „partermetek” elképzelni sem lehet. Megírtuk, hogy az újhelyi pékek valóságos művészettel sütik a bókaidőben is elég apró zsemlyéjüket még kisebbre, úgy hogy már rég túlhaladták azt a határt, ameddig a normális péküzorosa elmehet. Ez már nem is újszóra, hanem fantasztikum, amit mostanában csinálnak.

Nem tudjuk, direkt válaszolni akartak-e erre a cikkünkre a derék pékmesterek, vagy csupán privát passziójuknak tettek eleget, de tény, hogy cikkünk meglepő folytatásként pár nap múlva, — pénteken, a pékek egy gyors mozdulattal felemelték a zsemlye árát, úgy hogy az most már a fűszer-üzletokban csak daraboként 5 fillérért kapható.

Kétségtelen, hogy a zsemlyét apróbbra sütni teljes lehetetlenség, mint amilyenekkel már jó régen traktálnak s így kétszeresére úgyes sakkhuzás volt az árak felemelése, amellyel a pékek megmutatták, hogy rajtuk nem lehet kifogni: ez a kapzsiságunknak egyáltalán nincs határa. Miután már nyomultabb produktumot nem adhatnak, hát most drágábban adják ezt a silányosgot, sőt, — ahogy mi ismerjük őket, — mind drágábban és drágábban fogják adni, amíg csak valami komoly és rajtuk kívül álló elhatározás véget nem vet ennek a türelmetlen visszaadónak.

Ez a komoly elhatározás két helyről jöhetne. Először a közönség részéről, amelynek az ilyen brutális eljárás után minden oka meg volna rá, hogy egyszerűen bojkottálja az újhelyi zsemlyét, ezt az amugy is alig élvezhető silveszteti cisket és inkább lemondjon erről a kétes élvezetről, mint hogy tovább töltsön a pékek zsarnokságát.

Sajnos, az újhelyi közönség okatlan kényelemszeretete és puhasága mellett, — melyet a pékek jól

számításba vesznek, — erre nem igen lehet számítani s éppen ezért, — ismételjük, amit a múltkor kifejtettünk, — a rendőrségre vár az a feladat, hogy végre erőlyesen kűrmére koppintson a jeles pék-uraknak

Tessék alaposan meggyőződést szerezni arról, hogy mibe kerül a pékeknek az a keshedt apróság, amit ők zsemlyének neveznek és hogy mennyiért adják el azt nagyban és kicsinyben és tessék aztán az eredményhez képest intézkedni s a fogyasztó közönség érdekeit megvédeni. Talán még sem mehet ez így a végtelenségig?

NINCS FAI

*

Becsukták a város iskoláját.

A városi felső kereskedelmi iskola növendékei szombaton kellemetlen (vagy kellemes?) meglepetésben részesültek. Amikor megjelentek az iskolában, a tanárok hazaküldték őket azzal, hogy a város nem adott fát s a tantermek oly jéghidősek, hogy azokban tartózkodni nem lehet.

Az általános famizéria, mely pár nap óta az egész közönséget egy legújabb csapásként sújtja, tehát már odavezetett, hogy a városi iskolájában előadást nem lehet tartani. Miután az iskolát ez eset mellett nem mehetünk el szó nélkül és nem raktározhatjuk azt el a háború okozta vis major egyéb következményei mellett, hanem annak a nézetünknek kell kifejezést adnunk, hogy bármilyen nehézségek is vannak a szállítást körül, ennek az esetnek még sem lett volna szabad megtörténnie.

Az iskolákat csak alig hogy nagy nehezen — hosszú szüntelés, sok mulasztás után — sikerült megnyitni; mégsem járja, hogy most a miatt mulasztanak ismét, mert a város nem tud tüzelőanyagról gondoskodni. Nem is említve, hogy nagy hanyagság, hogy a város erdejéből hosszú időre előre el nem látták az iskolát fával, a polgármesternek gondoskodnia kellett volna arról, hogy akár kilónként is örszeszedje-

SZOLYVAI

HUGYHAJTÓ ÉS HUGYSAVOLDÓ GYÓGYVIZ.

Lapunk mai száma 2 oldal.

Dr. Kétyi, Dr. Bókai, Dr. Widerhoffer orvos-tanárok nyilatkozatai alapján első rangú gyógyhatású: csusz, közsvény, hólyag, vesebajoknál, csukorbetegség, húgyhomok, epekő, étvágytalanság és gyomorbetegség ellen. Kítűnő ízű üdítő ital.

Kapható mindenütt.

nek annyi fát vagy szenet, amivel a tantermet befűthették volna. Semmire sem volt szabad megengedni, hogy a több héti, sőt hónapokig bezárt iskolában most ilyen okból ismét mulasszanak.

Akármielyen mizéria is van, elég hiba, hogy a város annyira kifogyott a fából, hogy nem fűtenek a színházban, nem fűtik a hivatalos helyiségeket; de ez még mind megjárja. Hogy azonban az iskolát is bezárják, ez ellen tiltakozunk kell. Ma, hétfőn az iskola még mindig zárva van.

HIREK.

— Uj Máv. üzletvezető. Marzós Károly miskolci máv-üzletvezető igazgatóhelyettes lépett elő. Utóda Kun Viktor főfelügyelő lesz.

— Szabad a házasságkötés. A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a tartalékos tiszték, altisztek, közlegények és népfelkelők, akik a hadsereg kötelékébe tartoznak, — házasságkötés alkalmával nem kötelesek a katonai hatóságoktól bizonyítványt felmutatni.

— Sziriusz jósol. Hosszu, nagy jelentést adott ki az idei időjárásról Sziriusz, a jól ismert időjós. Mindenekelőtt konstatálja, hogy nagy havazás, nagy fagy, szóval igazi tél nem lesz már sem januárban, sem februárban. Március kissé szépséges lesz, de van kilátás szép derült napokra. Egy kis havazásra ebben a hónapban is számíthatunk, sőt májusban is várható hócsapadék viharokkal. Junius félosapadékos jellegű, elég szép, július igen szép és kedvező, a többi hónapról semmi különös, de a december elég rendkívüli. Nálunk is s Európa egyes helyein zivatar, jég, eső, mennydörgés és szivárvány lesz. Az idei esztendő termése közepes, helyenkint bőséges lesz Sziriusz szerint.

— Harctéri levelek. A harctérről gyakran érkeznek a rózsaszínű

levelezőlapok. Ezek a lapok, amelyek sok-sok család epedve vár, bármilyen semmitmondó tartalmuk legyenek is, mindenkor végtelen örömet szereznek, akár családtaghoz, akár jóbaráthoz, vagy ismerőshöz szóljanak is. A legtöbb értesítő bizakodó és a muszkák üdözéséről ad hírt. — A napokban egyik uj helyi polgártársunkhoz érkezett egyik ismerősétől egy ilyen tábori lap december 25-iki kelettel. Az általános érdekű részt az alábbiakban tesszük közzé:

... igen kiélt helyeken járunk. Már hét nap óta kergetjük a muszkát, hideg nincs, csak nyakig érő sár. Mindent leégett falvak, vagy egyes úszkós házosoportok jelzik a háború színterét ...

— Réthelyi jutalomjétká. Holnap, kedden lesz a társulat legjelesebb színészének, az uj helyi közönség kedvencének, — Réthelyi Odónnek jutalomjétká a „Mandarinban.“ Hiszünk, hogy a közönség zsutolásig megtölti erre az estére a színházat.

Elveszett

szombaton, f. hó 16-án este egy barna bőrtáska, fehérnemű tartalommal a vasuti állomás és az Erzsébetkirályné-utca között. A megtaláló jutalomban részesül. Leadni a kiadóhivatalban lehet.

Klein József

szobafestő tapétázó és mázólo
Sauhely, Rákóczi-u. 63.

I-ső rendű modern kivitel,
legfinomabb bel- és külföldi anyagok.
Telephon 22. sz.

véssel a francia törvényhozó testületek összehívása előtt, decemberben kibocsátott. Ellenségeinknek nyugati hadszíntéren megkísérelt támadásai, amelyek erre megkezdődtek, semmiképpen gátolták a német hadvezetőséget abban, hogy a részéről célszerűnek talált minden rendelkezést végrehajtsa. Az említett kísérletek az ellenség számára egy helyen sem jártak említésreméltó előnyre; a mi csapataink Labassetől északra, az Aisne mentén és az Argonneokban igen kielégítő előhaladást tudtak felmutatni.

Az ellenség veszteségei ezen idő alatt a következők voltak: Halottakban megszámláltunk 26000-et, meg nem sebesült fogoly 17860 volt. Egészben véve a veszteségük legalább 150.000-re tehető. A mi összes veszteségünk ellenben ugyanabban az időben ennek a számnak negyedrészt sem érte.

A keleti hadszíntéren a helyzet általában változatlan.

A helyzet változatlan.

Budapest, jan. 17.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

A helyzet változatlan Lengyelországban, a Dunajec mentén és Tarnovtól délre ágyuharc folyt, amely váltakozó heveséssel egész napon át tartott.

A Kárpátokban nyugalom van.

Höfer altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese

Gondoskodás a hadifoglyok családtagjairól.

Budapest, jan. 17.

Öfelsége elhatározta, hogy a hadifogságba került katonák családjainak illetményeit fölemeli. A királyi elhatározás, amely a Rendeleti Közlöny vasárnapi számában jelent meg, a következő pontokból áll:

1. A hadifogságba került havidíjas tiszték és tisztjelöltek családjainak illetkei a normális összeg kétszeresére emelkednek.

2. A fogságba került aktív állományú altisztek családjai segélydíjuk kiegészítésére havonta 30 koronát kapnak.

3. Elveszett havidíjas tiszték és tisztjelöltek családjai számára rendelt illetmények további folyósítását és

4. Elveszett állományú altisztek feleségei és gyermekei családi illetkeinek, valamint világitási és fűtési pótlékának további folyósítását engedélyezik. Ugyanigy intézkedett Öfelsége a honvádságra nézve is.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

A francia offenzíva mérlege.

150,000 embert veszítettek.

Berlin, jan 17.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

Flandriában mindkét részről csak tűzérési harcok folytak.

Blangy mellett, Arrastól keletre, egy nagy gyárépületet robbantottunk fel, mely alkalommal néhány foglyot ejtettünk. A többi arcvonalról változó heveséssel tűzérési harcokon, továbbá árok- és aknahrakok folytatásán kívül semmi lényeges jelenteni való nincs.

Az Argonneokban kisebb előhaladást tettünk Vihar és eső ugyszólván az egész arcvonalon gátolják a harci tevékenységet.

Körülbelül négy héttel ezelőtt közzétettük e helyütt azt az általános támadásra vonatkozó hadiparancsot, amelyet a francia főparancsnok ke-

Tisztelettel értesitem a m. t. közönséget, hogy a

Klein Pál-féle üzletet

megvettem, azt azzal szemben levő Rákóczi u. 6. számú házba helyeztem át és saját nevem alatt tovább vezetem. Amidőn ezt a m. t. hölgy közönségnek tudomására hozom, biztosítom egyúttal arról, hogy igyekezni fogok mindenkor a legjobb gyárimányu árut a legnagyobb választékban rak-táron tartani. Vevőimet előzékeny és pontos kiszolgálásról biztosítva vagyok kiváló tisztelettel:

Blumenfeld Jenő